

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002482

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №335 від 24.07.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яремчук Ярослав Леонтійович

2. Yaroslav L. Yaremchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 014

Назва наукової спеціальності: Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Середня освіта (музичне мистецтво)

Дата захисту: 05-07-2024

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 70

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Формування умінь імпровізації у майбутніх викладачів баяна-акордеона у процесі інструментально-виконавської підготовки
2. Formation of Improvisation Skills in Future Accordion Teachers in the Process of Instrumental Performance Training

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене висвітленню методики формування умінь імпровізації у майбутніх викладачів баяна-акордеона у процесі інструментально-виконавської підготовки. У роботі здійснено ретроспективний аналіз поняття «імпровізація», його розуміння в різні часи. Протягом багатьох століть в процесі розвитку музичного мистецтва, покоління музикантів- композиторів приділяли велику увагу питанням, пов'язаним з мистецтвом імпровізації. Здатність до імпровізації була визначальною рисою всіх великих митців минулого. У багатьох з них це проявляється в різноманітних видах музичної діяльності. Розкриваючи роль музичної імпровізації в сучасному інструментальному виконавстві зазначається, що сьогодні музична імпровізація у своєму становленні утворює складну систему, що відрізняється

різноманітністю жанрів, стилів і напрямків. Вона розглядається як специфічний художній прийом виконавця, що виявляється у нестандартному творчому мисленні, відносно вільній інтерпретації та вільному виконанні. Сьогодні імпровізація у музичному виконавстві вважається особливою художньою майстерністю виконавця, що виявляється у нестандартному творчому мисленні, відносно вільній інтерпретації та вільному виконанні. У музичній практиці XXI століття професійна імпровізація набула багатьох видів і форм. У баянно-акордеонному музикуванні всі види імпровізації взаємопов'язані й утворюють певну ієрархію. В контексті імпровізації розглядалися всі види 2 практичної інструментальної діяльності, які становлять її основу, а саме: гра на слух, і транспонування, і вільне акомпанування на основі строгих або вільних гармонічних, фактурних і жанрових установок. Зокрема гра на слух було визначено як особливий вид художньої творчості та імпровізування. В процесі гри на слух активно задіяні всі складові слуху, які сприяють поєднанню фізичних дій зі слуховою увагою. Відповідно гра на слух розглядається з двох сторін: як власне рухо-моторний акт і виконавський процес, націлений в результаті на вироблення практичних умінь імпровізації. Багатогранність і творчий характер гри на слух являють органічну спорідненість з поняттями «творчість», «діяльність». Багато філософів у своїх працях пишуть про єдність предметного і чуттєвого в діяльності. Людина як суб'єкт організовує свою діяльність, планує, корегує її, а сама діяльність формує людину як суб'єкта, як особистість. Науковці декларують важливість використання практичних форм музикування, активне долучення до музики не тільки через інтерпретацію, а й через імпровізацію п самовираження особистості через «мистецтво творчості», оскільки кожній людині від природи притаманне прагнення бути не лише спостерігачем, а й активним учасником музичного процесу. Спираючись на численні психолого-педагогічні дослідження, автор доводить, що музично-слухові навички стають інструментом роботи і мають реальний вплив на виконавський процес. Досконале засвоєння цих навичок передбачає вільне їх використання у будь-якому вигляді виконавчої діяльності під час гри по слуху, по нотах у максимально можливному темпі під час виконання завдань будь-якої складності. При цьому активне мислення музиканта є запорукою майбутньої автоматизації виконавських прийомів і відкриває шлях до формування здатності до гармонійного орієнтування на основі слухового контролю. Сформовані навички гри на слух сприяють розвитку імпровізаційних здібностей музиканта, творчої уяви та мислення, виконавської техніки та пам'яті. Згідно з дослідженнями, імпровізаційні уміння включають упорядкований ряд операцій, які мають спільну мету і застосовуються у варіативних ситуаціях. З Враховуючи, що загальним об'єднуючим елементом умінь є дія, а також етапи виконання дій, навчання імпровізацій передбачає: дії з первинного засвоєння інформації (рівень початкового теоретичного осмислення); дії щодо наступного застосування конкретних знань (рівень виконавського здійснення того, що було попередньо проаналізовано); дії щодо засвоєння загальних способів діяльності (рівень вільного музикування з демонстрацією імпровізаторських здібностей). Також зазначається, що імпровізація є створенням нового музичного матеріалу безпосередньо в процесі виконання і є актом творчості. Складність формування імпровізаційних умінь полягає у їх музично-слуховому та рухово-моторному аспектах. Аналіз різних підходів до музичної імпровізації вказує на те, що вона вимагає поєднання тактильно-рухових реакцій з образним і слуховим уявленням. Також виникають окремі ланки імпровізації на свідомому і несвідомому рівнях. Взаємозв'язок між слуховою виразністю і моторною підготовкою рук є важливою умовою для створення музичної імпровізації. Зазначається, що правильна організація навчально-виховного процесу дозволяє студентам оволодіти майстерністю імпровізації.

2. The dissertation research focuses on illuminating the methodology of forming improvisation skills in future accordion teachers during instrumental performance training. The work conducts a retrospective analysis of the concept of "improvisation" and its interpretation over different periods. Throughout many centuries in the evolution of musical art, generations of musician-composers have paid significant attention to issues related to the art of improvisation. The ability to improvise was a defining characteristic of all great artists of the past. In many of them, this ability is manifested in various forms of musical activity. Highlighting the role of musical improvisation in contemporary instrumental performance, it is noted that today, musical improvisation, in its development, constitutes a complex system characterized by a diversity of genres, styles, and directions. It is regarded as a specific artistic technique of the performer, demonstrated in unconventional creative thinking, relatively free

interpretation, and spontaneous execution. Today, improvisation in musical performance is considered a distinctive artistic skill of the performer, manifested in unconventional creative thinking, relatively free interpretation, and spontaneous execution. In the musical practice of the 21st century, professional improvisation has taken on various types and forms. In bayan-accordion music, all types of improvisation are interconnected and form a certain hierarchy. Within the context of improvisation, all types of practical instrumental activities that constitute its basis were considered, namely: playing by ear, transposition, and free accompaniment based on strict or free harmonic, textural, and 10 genre settings. In particular, playing by ear was identified as a special type of artistic creativity and improvisation. During playing by ear, all components of hearing are actively engaged, facilitating the combination of physical actions with auditory attention. Thus, playing by ear is considered from two perspectives: as a motor act and as a performance process aimed at developing practical improvisation skills. The multifaceted and creative nature of playing by ear demonstrates its organic relationship with the concepts of "creativity" and "activity." Many philosophers in their works write about the unity of objective and sensory aspects in activity. As a subject, a person organizes their activity, plans, and adjusts it, while the activity itself shapes the person as a subject, as an individual. Researchers emphasize the importance of using practical forms of music-making, actively engaging with music not only through interpretation but also through improvisation – self-expression through the "art of creativity," as every individual inherently desires to be not just an observer but an active participant in the musical process. Based on numerous psychological and pedagogical studies, the author argues that musical-auditory skills become tools of work and have a real impact on the performance process. Mastery of these skills involves their free use in any form of performance activity, whether playing by ear or reading sheet music, at maximum speed and complexity. Active thinking of the musician is a guarantee of future automatization of performance techniques and opens the way to developing the ability for harmonious orientation based on auditory control. Developed skills of playing by ear contribute to the development of musicians' improvisational abilities, creative imagination and thinking, performance technique, and memory. According to research, improvisational skills involve an ordered series of operations with a common goal and are applied in variable situations. Considering that the common uniting element of skills is action, and the stages of action execution, teaching improvisation involves: actions for initial information assimilation (the level of initial theoretical comprehension); actions for subsequent application of specific knowledge (the level of performing what has been previously analyzed); actions for mastering general methods of activity (the level of free music-making with the demonstration of improvisational abilities). It is also noted that improvisation involves creating new musical material directly in the process of performance and is an act of creativity. The complexity of developing improvisational skills lies in their musical-auditory and motor aspects. Analysis of various approaches to musical improvisation indicates that it requires a combination of tactile-motor reactions with imaginative and auditory perception. Moreover, separate components of improvisation arise at both conscious and unconscious levels. The correlation between auditory expressiveness and motor hand preparation is an important condition for creating musical improvisation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Яремчук Я.Л. Формування умінь імпровізації у процесі фахової підготовки майбутнього викладача баяна - акордеона. "Інноваційна педагогіка" 2 (№4 8), 233-236 2022
http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/48/part_2/47.pdf
- Яремчук Я. Л. Гра на слух як основа формування вмінь імпровізації у майбутніх викладачів баяна - акордеона. Інноваційна педагогіка. - 2021. Вип. 42. - С. 218 222. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2021_42_46.
- Improvisation Skills in Future Bayan Accordion Teachers in the Process of Performance Training Y Yaroslav Intellectual Archive 11 (Number 2), 82 2022 DOI: 10.32370/IA_2022_06_9
https://www.intellectualarchive.com/Journal_Files/IAJ_2022_06.pdf
- Яремчук Я.Л. Поняття імпровізації у сфері музичного мистецтва. Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи. III Міжнародна науково-практична конференція 16-17 листопада 2021. Суми.
- Яремчук Я.Л. Імпровізація як метод розвитку музично-творчих здібностей студентів баяністів-акордеоністів у процесі навчання. Мистецька педагогіка і виконавство. Виклики сьогодення: збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції 23 березня 2023 року, м. Київ (Україна) / за заг. ред. К. А. Чечені, В. В. Буханевич – Київ, 2023 п 94с
- Джазова імпровізація в професійній підготовці майбутнього викладача баяна-акордеона. The XV International Science Conference «Trends in the development of practice and science», December 28–31, 2021, Oslo, Norway. 386 p. ISBN-978-1-68564-511-3

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щолокова Ольга Пилипівна

2. Olha P. Shcholokova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0735-6360

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стратан-Артишкова Тетяна Борисівна
2. Tetiana B. Stratan-Artyshkova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-1379-8302

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=xsXgOMQAAAAJ&hl>

Повне найменування юридичної особи: Центральнуукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юник Дмитро Григорович
2. Dmytro H. Yunyk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2930-238X

Додаткова інформація: Web of Science ResearcherID: X-4477-2019;
https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&authuser=1&user=u7pPS28AAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глазунова Ірина Кимівна
2. Irina K. Glazunova

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3852-7057

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=vpVyYhkAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гризоголазова Таміла Іванівна

2. Tamila I. Hryzohlazova

Кваліфікація: к.пед.н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8214-0976

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=Q3HbpjAAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Федоришин Василь Ілліч

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Федоришин Василь Ілліч

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна